

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Dosar nr. 3160/2/2019

EXEMPLAR INSTANȚĂ

DOAMNĂ PREȘEDINTE,

Subsemnatul, Traian Băsescu,

, având calitatea de recurent-pârât în dosarul nr. 3160/2/2019, reprezentat convențional de SCA STOICA & Asociații, cu datele de identificare din antet, conform împuternicirii avocațiale depuse la dosarul cauzei,

în temeiul art. 267 din Tratatul privind funcționare Uniunii Europene
formulăm prezenta („TFUE”)

CERERE DE SESIZARE A CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare cu privire la interpretarea dreptului
Uniunii Europene

I. ASPECTE PRELIMINARE:	1
II. INCIDENȚA DREPTULUI UNIUNII EUROPENE:	2
III. RELEVANȚA PRONUNȚĂRII DE CĂTRE CJUE A UNEI HOTĂRĂRI PRELABILE CU PRIVIRE LA ÎNTREBĂRILE PROPUSE:	5
Precizări prealabile:	5
Întrebările propuse și relevanța lor pentru soluționarea prezentei cauze:	7
Întrebarea nr. 1:	7
Întrebarea nr. 2:	7
Întrebarea nr. 3:	10
IV. ÎN CADRUL PROCESUAL ACTUAL INSTANȚA ESTE OBLIGATĂ SĂ SESIZEZE CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE:	14
V. CONCLUZII	15

I. ASPECTE PRELIMINARE:

- La data formulării prezentei cereri recurentul-pârât exercită funcția de membru al Parlamentului European, fiind ales în cadrul scrutinului desfășurat în România în data 26 mai 2019.
- În temeiul art. 5 alin. (1) și art. 3 lit. b) din OUG 24/2008, CNSAS verifică din oficiu persoanele care candidează sau exercită funcția de membru în Parlamentul European. Conform

Notei de constatare (vol I/f, f.12-36) întocmite de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității („CNSAS”) în data de 7 mai 2019, verificarea a fost realizată deoarece recurentul-pârât își depusese candidatura la funcția de membru în Parlamentul European.¹

3. În data de 29 mai 2019 CNSAS a formulat în temeiul art. 11 din OUG 24/2008 cererea de chemare în judecată prin care a solicitat instanței constatarea calității de colaborator al fostei Securități.

4. Anterior verificării efectuate în luna mai 2019, CNSAS a efectuat proceduri de verificare cu privire la trecutul recurentului-pârât de cel puțin patru ori. Astfel, în temeiul Legii nr. 187/1999, CNSAS a emis cu privire la recurentul-pârât trei decizii de neapartenență/necolaborare:

- Decizia Colegiului CNSAS nr. 40 din 21 mai 2002;
- Decizia Colegiului CNSAS nr. 188 din 31 august 2004;
- Decizia Colegiului CNSAS nr. 310 din 26 septembrie 2006.

5. Relația dintre recurentul-pârât și fosta Securitate a fost verificată de CNSAS și în temeiul OUG 24/2008, fiind emisă **Adeverința nr. 2548 din 22 octombrie 2013** prin care CNSAS a constatat că recurentului nu i se poate atribui calitate de lucrător/colaborator al Securității.

II. INCIDENȚA DREPTULUI UNIUNII EUROPENE:

6. Alegerea deputaților în Parlamentul European se realizează în conformitate cu prevederile art. 14 din Tratatul privind Uniunea Europeană („TUE”), art. 20, 22 și 223 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), art. 39 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (CDFUE) și a Actului privind alegerea membrilor Parlamentului European din 20 septembrie 1976.

7. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că „în stadiul actual al dreptului Uniunii, statele membre rămân în principiu competente să reglementeze procedura electorală”² în conformitate cu prevederile art. 8 paragraful 1 din Actul din 1976: „Sub rezerva dispozițiilor prezentului act, procedura electorală este reglementată, în fiecare stat membru, de dispozițiile naționale”.

8. În vederea punerii în aplicare a dispozițiilor din dreptul UE menționat anterior, legiuitorul român a adoptat Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European. Conform art. 15 alin. (5) și (6) din Legea nr. 33/2007, candidații au obligația de a depune o declarație cu privire la calitatea de colaborator / lucrător al Securității. Conform art. 15 alin. (6) din Legea nr. 33/2007:

„(...) Declarațiile pe propria răspundere ale candidaților în sensul că au avut sau nu calitatea de lucrători ai Securității sau de colaboratori ai acesteia sunt înaintate, în termen de 24 de ore de la înregistrare, Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității”.

9. Conform art. 5 din OUG 24/2008, candidații la funcția de membru în Parlamentul European și persoanele care sunt alese în această funcție sunt verificate din oficiu de către CNSAS.

¹ Campania electorală pentru alegerile europarlamentare s-a desfășurat în perioada 27 aprilie 2019 – 25 mai 2019.

² CJUE (MC), Oriol Juenqueras Vies, hotărârea din 19 decembrie 2019, C-502/19, para. 69.

10. Pe cale de consecință, **situația juridică a unei persoane care candidează la funcție de membru în Parlamentul European intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii Europene**. CJUE a statuat expres în hotărârea *Delvigne* următoarele:

„trebuie să se considere că un stat membru care, în cadrul punerii în aplicare a obligației care îi revine în temeiul articolului 14 alineatul (3) TUE și al articolului 1 alineatul (3) din Actul din 1976, prevede în legislația sa națională o excludere din rândul beneficiarilor dreptului de a alege la alegerile pentru Parlamentul European a cetățenilor Uniunii care, ca și domnul Delvigne, au făcut obiectul unei condamnări penale rămase definitive înainte de data de 1 martie 1994 pune în aplicare dreptul Uniunii, în sensul articolului 51 alineatul (1) din cartă”.³

11. În cazul recurentului, declanșarea din oficiu a procedurii de verificare de către CNSAS s-a realizat ca urmare a înscrierii acestuia în cadrul competiției electorale. Dacă recurentul nu ar fi candidat, atunci CNSAS nu ar fi avut posibilitatea de a aplica procedura de reverificare. Astfel, demersurile realizate de CNSAS în luna mai 2019 sunt indisolubil legate de participarea recurentului la alegerile pentru Parlamentul European.

12. Cu alte cuvinte, **exercitarea de către recurent a dreptului prevăzut în art. 39 din CDFUE (dreptul de a alege și de a fi ales în Parlamentul European) a declanșat automat procedura de verificare în urma căreia CNSAS a dispus formularea acțiunii în constatare ce formează obiectul prezentului dosar.**

13. De asemenea, conform art. 20 alin (2) TFUE, cetățenii Uniunii Europene au dreptul de a fi aleși în Parlamentul European. Același articol din TFUE prevede în paragraful final următoarele: *„Aceste drepturi se exercită în condițiile și limitele definite prin tratate și prin măsurile adoptate pentru punerea în aplicare a acestora”*. Condițiile pentru exercitarea dreptului de a fi ales sunt stabilite atât prin măsurile adoptate la nivelul UE, cât și prin măsuri de drept național. Depunerea declarației de către persoana care dorește să candideze și verificarea din oficiu a trecutului acesteia reprezintă **cerințe legale privitoare la dreptul unei persoane de a candida pentru funcția de membru în Parlamentul European.**

14. Or, atunci când pun în aplicare dreptul Uniunii Europene, statele membre sunt obligate să respecte **principiile generale de drept UE și drepturile prevăzute de Cartă**. Noțiunile de *„aplicabilitate a dreptului UE”* și *„implementare a dreptului UE”* au un înțeles autonom care trebuie analizat prin raportare la vasta jurisprudență a CJUE. În esență, pentru ca principiile generale să fie aplicabile, trebuie ca **o autoritate națională să acționeze în domeniul de aplicare a dreptului Uniunii**. Astfel cum a subliniat avocatul general Michal Bobek în concluziile din cauza *Ispas* (C-298/16), o autoritate națională acționează în domeniul de aplicare a dreptului Uniunii inclusiv atunci când autoritatea națională aplică un izvor al dreptului național într-o anumită cauză, dar *„(...) dreptul Uniunii rămâne totuși pe fundal, cu siguranță pentru interpretare (...)”*.

15. De asemenea, **statutul deputaților în Parlamentul European este reglementat prin Decizia Parlamentului European din 28 septembrie 2005 de adoptare a Statutului deputaților în Parlamentul European (2005/684/CE, Euroatom)**. Conform art. 2 alin. (1) din Statutul deputaților în Parlamentul European, *„Deputații sunt liberi și independenți”*. Această dispoziție legală consacră **principiul independenței membrilor Parlamentului European**. Conform considerentului nr. 4 din Statutul deputaților în Parlamentul European, *„Libertatea și*

³ CJUE (MC), *Delvigne*, hotărârea din 6 octombrie 2015, C-650/13, para. 33.

independența deputaților, care sunt consacrate în articolul 2 și care nu sunt menționate în nici o dispoziție din legislație primară, ar trebui să beneficieze de protecție legală”.

16. Având în vedere că verificarea realizată de CNSAS este declanșată de calitatea unei persoane de a fi candidat sau membru în Parlamentul European, este în afara oricărui dubiu faptul că aplicarea procedurii de verificare din oficiu prevăzută în OUG 24/2008 reprezintă o *punere în aplicare a dreptului UE* în sensul pe care CJUE l-a dat acestei noțiuni în conformitate cu art. 51 alin. (1) din Cartă. Pe care le consecință, în prezenta cauză sunt aplicabile și dispozițiile Cartei, inclusiv dreptul la respectarea vieții private (art. 7 CDFUE) și dreptul la un proces echitabil (art. 47 CDFUE).

17. Pentru a stabili dacă dreptul european este aplicabil într-o cauză, trebuie să existe un anumit grad de apropiere între situația juridică din litigiu și dreptul european, grad de apropiere care există în prezenta cauză. Pentru înlăturarea oricărui dubiu, precizăm faptul că apropierea situației de dreptul european trebuie să fie analizată în conformitate cu jurisprudența CJUE.

18. În primul rând, nu trebuie să existe în mod necesar o legătură explicită cu norma națională aflată în discuție⁴.

19. În al doilea rând, conținutul normei naționale aflate în discuție nu trebuie să fie stabilit în totalitate de dreptul Uniunii. Nu este obligatoriu ca dispozițiile naționale să „reflecte” dispozițiile din dreptul Uniunii pentru a intra sub incidența acestuia din urmă.

20. În al treilea rând, nu este întotdeauna necesar ca obiectivele urmărite de dispoziția națională aflată în discuție să se suprapună cu cele ale dispozițiilor specifice din dreptul Uniunii care determină legătura cu ordinea juridică a Uniunii. Exemplul oferit de A.G. Bobek este elocvent: „Astfel, de exemplu, atunci când aplică decizia-cadru privind mandatul european de arestare, statele membre trebuie să se asigure că interdicția privind aplicarea unor tratamente inumane sau degradante de la articolul 4 din cartă nu este încălcată prin condițiile de detenție, deși mandatul european de arestare nu are niciun rol în stabilirea standardelor pentru executarea pedepselor cu închisoarea sau pentru condițiile de detenție”.

21. Nu în ultimul rând, analizarea incidenței dreptului Uniunii Europene trebuie să fie făcută în mod concret, în fiecare cauză, ținând seama de efectele, contextul și ansamblul măsurilor naționale:

„În contextul unei competențe configurate astfel, se întâmplă inevitabil ca într-o anumită cauză, dacă se arată că un element al procedurii sau al structurilor instituționale ale unui stat membru are o legătură clară cu exercitarea unui drept garantat de dreptul Uniunii în cazul individual, acesta va intra efectiv în sfera de reglementare a dreptului Uniunii, chiar dacă este probabil ca aceeași normă națională, analizată în mod abstract ca atare, să fie considerată în afara domeniului de aplicare al dreptului Uniunii”⁵.

22. În concluzie, astfel cum s-a reținut în literatura de specialitate, dreptul Uniunii Europene va fi aplicabil atunci când măsurilor luate li se aplică dreptul Uniunii Europene, chiar dacă **dispozițiile din dreptul Uniunii Europene au un caracter general**: *„It will be when the measures is governed by the EU law. That is to say that there is some EU legal norm which regulates the activities in question, albeit, as was the case in Fransson, quite generally”⁶.*

⁴ Avocatul General M. Bobek în concluziile din cauza C-298/16 (Ispas), §42. Concluziile avocatului general Wathelet prezentate în cauza Berlioz Investment Fund (C-682/15, EU:C:2017:2, punctul 44).

⁵ Avocatul General M. Bobek în concluziile din cauza C-298/16 (Ispas), §60.

⁶ D. Chalmers, G. Davies, G. Monti, *European Union Law*, Cambridge University Press, 2015, p. 284

III. RELEVANȚA PRONUNȚĂRII DE CĂTRE CJUE A UNEI HOTĂRĂRI PRELABILE CU PRIVIRE LA ÎNTREBĂRILE PROPUSE:

III.1. Precizări prelabile

23. *Cu titlu preliminar*, reamintim faptul că, atunci când constată că aplicarea unei norme naționale conduce la încălcarea dreptului UE, instanța națională are obligația de a înlătura din oficiu de la aplicare respectivele norme. Mai mult decât atât, conform principiului interpretării conforme, instanța națională are obligația de a interpreta dreptul național într-o manieră care să asigure compatibilitatea acestuia cu dreptul UE.

24. Prin Legea nr. 187/1999 a fost înființat Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității și s-a stabilit primul cadru juridic având ca obiectiv deconspirarea persoanelor care au fost „agenți” sau „colaboratori” ai poliției politice comuniste.⁷ În cadrul sistemului instituit prin Legea nr. 187/1999 CNSAS realiza verificări (la cerere sau din oficiu) cu privire la trecutul anumitor persoane și stabilea dacă acestea aveau „calitatea de agent sau de colaborator al poliției politice comuniste”. Împotriva actului prin care CNSAS constata că o persoană a fost/nu a fost agent/colaborator se putea formula o contestație prin care i se solicita CNSAS să reexamineze concluzia la care a ajuns.⁸ Soluția finală a Colegiului CNSAS putea fi atacată în fața instanțelor judecătorești.

25. Prin OUG nr. 16/2006⁹ a fost reglementată posibilitatea CNSAS de a reveni asupra soluțiilor anterioare, prin art. 15 alin. (8) din Legea nr. 187/1999: „*Colegiul Consiliului se pronunță din oficiu oricând apar noi probe cu privire la activitatea de poliție politică a unei persoane asupra căreia s-a pronunțat anterior*”.

26. Prin Decizia nr. 51/2008¹⁰ Curtea Constituțională a declarat ca fiind neconstituțională întreaga Lege nr. 187/1999, astfel cum a fost modificată prin OUG nr. 16/2006. Analizând cadrul legal în vigoare la acel moment, Curtea Constituțională a statuat că, în sistemul instituit prin Legea nr. 187/1999, CNSAS avea atât atribuții jurisdicționale, cât și atribuții administrative. În acest sens, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„Împrejurarea că deciziile date de Colegiul Consiliului în soluționarea contestațiilor formulate în conformitate cu art. 14 alin. (1) și art. 16 alin. (1) din Legea nr. 187/1999 pot fi atacate în justiție nu infirmă caracterul jurisdicțional al activității Consiliului și a Colegiului Consiliului, dat fiind că verdictele date de aceste organe au ca obiect constatarea încălcării ordinii de drept (a drepturilor omului și a libertăților fundamentale), obiect specific activității de jurisdicție. Potrivit art. 17 alin. (1) din lege, aceste verdictes rămân definitive prin necontestarea lor sau prin respingerea de către curtea de apel a contestațiilor împotriva deciziilor pronunțate de Colegiul Consiliului. Or, caracterul definitiv al deciziilor Colegiului Consiliului este, de asemenea, specific actelor de jurisdicție”.

27. Cu privire la posibilitatea CNSAS de a efectua reverificări, aspect introdus prin OUG nr. 16/2006, Curtea Constituțională a statuat expres în Decizia nr. 51/2008 următoarele:

⁷ Cele două noțiuni erau definite în art. 5 din Legea nr. 187/1999.

⁸ Conform art. 14 și art. 16 din Legea nr. 187/1999.

⁹ Publicată în M. Of. nr. 182 din 27 februarie 2006, în vigoare de la data de 27 februarie 2006.

¹⁰ Publicată în M. Of. nr. 95 din 6 februarie 2008,

„dispoziția cuprinsă în art. 15 alin. (8) din lege, în conformitate cu care Colegiul Consiliului se pronunță din oficiu oricând apar noi probe cu privire la activitatea politică a unei persoane asupra căreia s-a pronunțat anterior, nesocotește în mod evident puterea de lucru judecat a hotărârilor pronunțate de curțile de apel în soluționarea contestațiilor formulate, conform art. 16 alin. (1) din lege, împotriva deciziilor Colegiului Consiliului;”

și

„Reglementarea deconspirării poliției comuniste și a accesului la informații privind activitatea acestora prin intermediul unei jurisdicții extraordinare este de natură să aducă prejudicii demnității și integrității persoanelor nevinovate, supuse verificării pentru simpla împrejurare că se încadrează în categoriile prevăzute de art. 2 din Legea nr. 187/1999, încălcându-se astfel prevederile art. 1 alin. (3) și art. 22 alin. (1) din Constituție. Prejudiciile produse în aceste cazuri sunt cu atât mai evidente și mai grave cu cât, așa cum s-a arătat mai sus, Colegiul Consiliului poate relua verificările oricând apar noi probe, iar aprecierea caracterului de probe noi și a valorii acestora aparține Colegiului Consiliului, în dubla sa calitate de organ de anchetă și de organ de decizie, de judecător.”

28. Legea nr. 187/1999 a fost declarată în integralitate ca fiind contrară prevederilor Constituției României prin Decizia Curții Constituționale nr. 51/2008. În acest context, Guvernul României a adoptat Ordonanța de urgență nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității (OUG 24/2008), în vigoare de la data de 15 martie 2008¹¹.

29. Conform art. 32 din OUG 24/2008 (articol în vigoare la data aplicării procedurii de verificare de către CNSAS în cazul recurentului):

„În cazul în care, urmare a preluării prevăzute la art. 31, rezultă documente și informații noi și neprocesate cu privire la calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia a unei persoane pentru care a fost emisă anterior prezentei ordonanțe de urgență o decizie de neapartenență sau de necolaborare cu Securitatea, dacă persoana face parte din categoriile persoanelor verificate din oficiu, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității inițiază și aplică, în mod corespunzător, procedura cuprinsă în prezenta ordonanță de urgență”.

30. În situația în care devin aplicabile prevederile art. 32 din OUG 24/2008, CNSAS are posibilitatea de a aplica procedura de verificare reglementată prin OUG 24/2008, procedură care se poate finaliza fie cu emiterea unei adeverințe în temeiul art. 8 lit. b) și art. 9 din OUG 24/2008, fie cu formularea de către CNSAS a unei acțiuni în instanță. Conform art. 10 alin. (2) din OUG 24/2008, adeverințele emise de CNSAS se publică pe pagina de internet a instituției și pot fi atacate la Secția de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București.

31. Cu toate că CNSAS a emis **trei decizii** în temeiul Legii 187/1999 și o **adeverință** în temeiul OUG 24/2008 prin care a constatat că recurentul nu a fost colaborator al Securității, în luna mai 2019 CNSAS a invalidat implicit actele emise anterior și a solicitat instanței să constate că recurentul îndeplinește condițiile legale pentru a fi considerate colaborator al Securității.

¹¹ OUG 24/2008 a fost aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008, în vigoare de la data de 1 decembrie 2008.

III.2. Întrebările propuse și relevanța lor pentru soluționarea prezentei cauze:

- **Încălcarea principiului independenței membrilor Parlamentului European.**
Încălcarea dispozițiilor art. 14 alin. (3) și art. 2 din TUE.
Încălcarea dreptului de fi ascultat.
Încălcarea principiului securității juridice.

Întrebarea nr. 1:

„În circumstanțe precum cele din prezenta cauză, dreptul Uniunii Europene – în special art. 2 din Statutul deputaților în Parlamentul European, principiul securității juridice și dreptul de a fi ascultat – se opune aplicării mecanismului de verificare instituit prin OUG 24/2008 persoanei care exercită funcția de membru al Parlamentului European și care a mai fost anterior verificată de CNSAS?”

Întrebarea nr. 2:

„Dreptul Uniunii Europene – în special art. 14 alin. (3) și art. 2 din TUE, principiul securității juridice și dreptul de a fi ascultat – se opune aplicării mecanismului de verificare instituit prin OUG 24/2008 persoanei care candidează la funcția de membru al Parlamentului European și care a mai fost anterior verificată de CNSAS?”

32. Astfel cum am arătat anterior, dreptul Uniunii Europene consacră **principiul independenței membrilor Parlamentului European**. Acest principiu care decurge din tratate a fost expres statuat în art. 2 din Statutul deputaților în Parlamentul European. De asemenea, dreptul Uniunii Europene stabilește anumite reguli privitoare la alegerea reprezentanților cetățenilor europeni în Parlamentul European.

33. Printr-o jurisprudență constantă, CJUE a statuat că „**principiul securității juridice**, care îl are drept corolar pe cel al protecției încrederii legitime, impune, pe de o parte, ca normele de drept să fie clare și precise și, pe de altă parte, ca aplicarea lor să fie previzibilă pentru justifiabili, mai ales atunci când ele pot produce consecințe defavorabile pentru persoanele fizice și pentru întreprinderi. În special, principiul menționat impune ca o reglementare să permită persoanelor interesate să cunoască cu exactitate întinderea obligațiilor pe care le instituie în sarcina lor și ca acestea să aibă posibilitatea să își cunoască în mod neechivoc drepturile și obligațiile și să acționeze în consecință”.¹²

34. Pentru claritate, încă de la început subliniem faptul că recurentul nu critică legitimitatea scopului urmărit prin legislația specifică care are ca obiectivul deconspirarea colaboratorilor și lucrătorilor fostei Securități, **ci faptul că mecanismul de verificare instituit prin această legislație contravine dreptului Uniunii Europene.**

35. **În primul rând**, sistemul instituit prin OUG 24/2008 nu reglementează suficiente garanții eficiente împotriva acțiunilor arbitrare ale statului. La 30 de ani de la căderea regimului comunist și după ce trecutul recurentului a mai fost verificat de mai multe ori și CNSAS a emis **patru** acte prin care a constatat că recurentul nu a fost colaborator al Securității, instituția publică a revenit asupra soluțiilor anterioare și a solicitat instanței de judecată să constate calitatea recurentului de colaborator al fostei Securități.

36. Dispozițiile OUG 24/2008 nu oferă absolut nicio garanție că verificarea trecutului unor persoane care îndeplinesc funcții publice nu va fi deturnată de la scopul declarat (i.e., aflarea

¹² CJUE, hotărârea din 3 iunie 2021, *Jumbocarry*, C-39/20, para. 48.

adevărului) și utilizată într-o manieră incompatibilă cu principiul independenței membrilor Parlamentului European, încălcând astfel dispozițiile art. 2 din Statutul deputaților în Parlamentul European. În acest sens, precizăm faptul că CNSAS nu oferă suficiente garanții că este un organ administrativ imparțial:

- (a) membrii Colegiului CNSAS sunt numiți **politic** și
- (b) există serioase îndoieli cu privire la modalitatea în care s-a realizat procedura de reverificare în cazul recurentului. Elocvente în acest sens sunt și informațiile publicate de *Radio Europa Liberă* într-un articol din data de 9 mai 2019: „*Traian Băsescu a fost verificat din oficiu, în postura de candidat la europarlamentare, iar cercetare ar fi fost făcută de un angajat al Direcției de Investigații. Acesta ar fi lucrat individual, fără să spună nimănui nimic, iar marți a pus raportul pe masa Colegiului CNSAS, relatează sursele Europa Liberă. Potrivit acestora, respectivul ar fi fost angajat al SRI înainte să vină la CNSAS*”.¹³

37. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat deja în mai multe hotărâri că „*The recent history of the post-communist countries shows that the files created by the former security services could be used in an instrumental way for political or other ends*”.¹⁴

38. În al doilea rând, nici art. 32 din OUG 24/2008 și nici alte dispoziții din OUG 24/2008 nu stabilesc un termen neechivoc în care CNSAS să aplice procedura de verificare în cazul în care, urmare a preluării documentelor conform art. 31 din OUG 24/2008, rezultă documente și informații noi și neprocesate cu privire la calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator a unei persoane pentru care anterior a fost emisă o decizie de necolaborare/neapartenență.

39. Din anul 1996 și până în prezent, recurentul a exercitat demnități și funcții publice menționate în art. 3 din OUG 24/2008 printre cele pentru care verificarea se face din oficiu: 1996-2000 – deputat; 2000-2004 – primar al Municipiului București; 2004-2014 – președinte al României; 2016-2019 – senator. În lipsa unui termen expres prevăzut în reglementarea primară, se ajunge în situația în care **momentul** aplicării procedurii de verificare este lăsat la aprecierea subiectivă a instituției publice.

40. Din întâmpinarea formulată în recurs și din toate actele dosarului se poate lesne observa că CNSAS nu a menționat vreodată care este momentul în care intrat în posesia celor două note. Trecând peste acest element, cert este faptul că pentru toate celelalte patru verificări anterioare, CNSAS a solicitat deținătorilor de arhive să efectueze verificări. Astfel, nu există o dispoziție legală prin care CNSAS să fie obligată să acționeze într-un termen rezonabil.

41. În al treilea rând, principiul independenței membrilor Parlamentului European este afectat prin consecințele care se declanșează prin procedura de reverificare. Candidații la funcția de membru în Parlamentul European sunt obligați conform dispozițiilor din dreptul național să depună o declarație pe propria răspundere privitoare la calitatea de colaborator/lucrător al Securității. Dacă ulterior reverificării CNSAS decide să formuleze o acțiune în constatarea calității de colaborator/lucrător, consecințele care se produc nu se limitează doar la afectarea reputației candidatului în timpul campaniei electorale, astfel cum vom detalia ulterior. Odată câștigat mandatul de membru în Parlamentul European, verdictul dat de CNSAS prin formularea acțiunii în constatare face ca asupra deputatului să **planeze anumite suspiciuni de natură penală în raport cu declarația dată la depunerea candidaturii**. În presă au apărut informații

¹³ A se vedea Anexa 3.1 la notele depuse la termenul de judecată din data de 5 noiembrie 2021.

¹⁴ CtEDO, *Joanna Szulc c. Poloniei*, cererea no. 43932/08, hotărârea din 13 noiembrie 2012.

cu privire la faptul că parchetul ar fi deschis un dosar penal *in rem* în care se efectuează cercetări în legătură cu declarațiile recurentului că nu ar fi colaborat cu fosta Securitate (www.stirileprotv.ro, 16 decembrie 2020).¹⁵

42. Pe de altă parte, conform art. 14 alin. (3) din TUE, „*Membrii Parlamentului European sunt aleși prin vot universal direct, liber și secret, pentru un mandat de cinci ani*”. De asemenea, conform art. 2 TUE, „*Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților*”. Cele două articole din tratatul fundamental pe care se întemeiază întreaga construcție juridică a Uniunii Europene impun ca alegerile pentru Parlamentul European să fie **corecte**. Statele membre au obligația de a asigura că procesul electoral este unul corect, în conformitate cu standardele recunoscute în statele democratice.

43. Astfel, lipsa unui cadru juridic care să ofere suficiente garanții împotriva arbitrariului **încalcă atât principiul independenței deputaților aleși în Parlamentul European, cât și corectitudinea procesului electoral**.

44. Deși trecutul recurentului fusese verificat de cel puțin patru ori și de fiecare dată CNSAS a ajuns la concluzia că recurentul nu a fost lucrător sau colaborator al Securității, în timpul campaniei electorale pentru alegerile europarlamentare din mai 2019, CNSAS a reanalizat situația recurentului și a decis să demareze procedura judiciară pentru constatarea calității de colaborator. Cu toate că în sistemul instituit prin OUG 24/2008 instanța de judecată este cea care stabilește dacă o persoană a fost colaborator al Securității, este în afara oricărui dubiu că CNSAS este prima autoritate a statului român care analizează aceste aspecte. Prin acțiunea în constatarea calității de colaborator CNSAS solicită instanței de judecată să constate, adică să confirme, verdictul pe care l-a dat Colegiul CNSAS (i.e., un organism compus din membri numiți politic) cu privire la trecutul unei anumite persoane. Acțiunea în constatare reprezintă o veritabilă acuzație pe care CNSAS o face cu privire la o persoană. Or decizia pe care o ia CNSAS cu privire la formularea acțiunii în justiție se întemeiază pe faptul că există deja o analiză și o concluzie a acestei instituții. **Comunicarea publică a concluziei CNSAS este de natură să arunce o puternică îndoială cu privire la candidatul respectiv.**

45. Alegerile pentru Parlamentul European la care a candidat recurentul au avut loc în data de **26 mai 2019**. Campania electorală s-a desfășurat în perioada **27 aprilie 2019 – 25 mai 2019**. Conform documentului depus de CNSAS la dosarul cauzei (vol.I/fond, f.37), Colegiul CNSAS a analizat situația recurentului în ședința din data de **9 mai 2019**. În aceeași zi, CNSAS a publicat pe pagina de internet un comunicat de presă prin care anunță că a dispus formularea acțiunii în constatare pentru o persoană care se încadrează în categoriile menționate la art. 3 lit.b) din OUG 24/2008¹⁶. Cu toate că în comunicatul de presă emis de CNSAS nu s-a menționat numele recurentului, **în aceeași zi (i.e., 9 mai 2019)** presa din România a relatat pe larg acest subiect. Câteva exemple în acest sens sunt următoarele:¹⁷

- „*Traian Băsescu, trimis în judecată de CNSAS pentru colaborare cu Securitate. S-au descoperit note informative și un dosar de rețea*” (Radio Europa Liberă, 9 mai 2019);
- „*Traian Băsescu, trimis în judecată de CNSAS, pentru colaborare cu Securitatea (Europa Liberă, surse)*” (hotnews.ro, 9 mai 2019).

¹⁵ A se vedea Anexa 3.5 la notele depuse la termenul de judecată din data de 5 noiembrie 2021.

¹⁶ A se vedea Anexa 3.6 la notele depuse la termenul de judecată din data de 5 noiembrie 2021.

¹⁷ A se vedea Anexele 3.1 – 3.5 la notele depuse la termenul de judecată din data de 5 noiembrie 2021.

- „Traian Băsescu, reverificat de CNSAS: ar fi apărut noi dovezi că a fost colaborator al Securității” (Antena 3, 9 mai 2019).
- „Dezvăluire de campanie: CNSAS il acuză pe Traian Băsescu că a fost colaborator al Securității (Bihoreanul, 10 mai 2019).

46. A doua zi, în data de 10 mai 2019, CNSAS a emis un comunicat de presă în care a susținut că „o persoană poate fi considerată colaborator/lucrător al Securității numai în urma pronunțării, de către instanța competentă, a unei hotărâri definitive care să ateste această calitate”.¹⁸

47. Mai mult decât atât, în procedura de verificare aplicată de CNSAS persoanei verificate **nu îi este recunoscut dreptul de a fi ascultată**. CJUE a statuat următoarele:

„Dreptul de a fi ascultat în orice procedură este în prezent consacrat nu doar la articolele 47 și 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care garantează respectarea dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil în cadrul oricărei proceduri judiciare, ci și la articolul 41 din aceasta, care garantează dreptul la o bună administrare. Alineatul (2) al articolului 41 menționat prevede că acest drept la o bună administrare include printre altele dreptul oricărei persoane de a fi ascultată înainte de luarea oricărei măsuri individuale care ar putea să îi aducă atingere (...) În temeiul acestui principiu, care își găsește aplicarea atunci când administrația își propune să adopte față de o persoană un act care îi cauzează un prejudiciu (Hotărârea Sopropé, EU:C:2008:746, punctul 36), destinatarilor deciziilor care le afectează în mod sensibil interesele trebuie să li se dea posibilitatea de a-și face cunoscut în mod util punctul de vedere cu privire la elementele pe care administrația intenționează să își întemeieze decizia. Această obligație revine administrațiilor statelor membre atunci când adoptă decizii care intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, chiar dacă reglementarea aplicabilă nu prevede în mod expres o astfel de formalitate”¹⁹

48. Specificul verificărilor efectuate de CNSAS impune ascultarea persoanei verificate. Informațiile pe care le analizează CNSAS se referă la trecutul îndepărtat al unor persoane. În cazul recurentului este vorba despre fapte care s-au petrecut acum **46 de ani (!)**. Circumstanțele furnizării informațiilor sunt esențiale pentru corecta înțelegere a faptelor și aflarea adevărului.

49. Astfel, mecanismul de verificare aplicat de CNSAS încalcă și corectitudinea procesului electoral în condițiile în care dispozițiile legale nu cuprind suficiente garanții împotriva arbitrariului și persoana verificată nu este ascultată în procedurile desfășurate în fața CNSAS.

- **Încălcarea principiilor securității juridice și protecției încrederii legitime. Încălcarea art. 7 CDFUE.**

Întrebarea nr. 3:

„Dreptul Uniunii Europene – în special principiile securității juridice și protecției încrederii legitime, precum și art. 7 CDFUE – se opun aplicării procedurii de verificare a trecutului unei persoane care candidează la funcția de membru al Parlamentului European / deține funcție de membru al Parlamentului European, în conformitate cu mecanismului instituit prin OUG 24/2008, de către o instituție publică, fără a exista

¹⁸ A se vedea Anexa 3.8 la notele depuse la termenul de judecată din data de 5 noiembrie 2021.

¹⁹ CJUE, hotărârea din 3 iulie 2014, *Kamino International Logistics BV*, C-129/13 & C-130/13, para. 29-31.

limite de cu privire la numărul de reverificări pe care le poate realiza instituția publică și fără a fi seama de rezultatul verificărilor anterioare?”

50. După căderea regimurilor comuniste în statele din estul Europei, procesul de tranziție de la un regim totalitar spre un regim democratic bazat pe statul de drept a ridicat diverse probleme cu privire la tratamentul aplicabil trecutului comunist. România a optat pentru un sistem care permite deconspirarea foștilor lucrători și colaboratori ai Securității. Este în afara oricărui dubiu că statele membre ale Uniunii Europene care au un trecut comunist sunt singurele în măsură să stabilească maniera în care vor fi tratate persoanele care au colaborat cu fostele instituții represive ale regimurilor comuniste.

51. Cu toate acestea, aderarea la Uniunea Europeană impune României ca mecanismul prin care se realizează deconspirarea foștilor colaboratori ai Securității să respecte valorile și dreptul Uniunii Europene. Parlamentul European este expresia caracterului democratic al Uniunii Europene: conform art. 14 alin. (2) TUE, Parlamentul European este compus din reprezentanții aleși ai cetățenilor Uniunii Europene. **Așadar, este evident că orice procedură care îi vizează pe membrii Parlamentului European sau pe candidații la această funcție poate fi instituită de către statele membre numai cu respectarea dreptului Uniunii Europene.**

52. Principiul securității juridice a fost recunoscut de către CJUE drept un principiu fundamental a ordinii juridice europene și un izvor de drept UE. De asemenea, conform preambulului CDFUE, „*Uniunea este întemeiată pe valorile indivizibile și universale ale demnității umane, libertății, egalității și solidarității; aceasta se întemeiază pe principiile democrației și statului de drept*”.

53. Principiul securității juridice („*legal certainty*”) este o **componentă fundamentală a statului de drept**. Conform *Rule of Law Checklist 2016* (adoptat de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept – *Comisia de la Veneția*):

*„60. Instability and inconsistency of legislation or **executive action** may affect a person's ability to plan his or her actions. However, stability is not an end in itself: law must also be capable of adaptation to changing circumstances. Law can be changed, but with public debate and notice, and without adversely affecting legitimate expectations (see next item).*

*61. The principle of legitimate expectations is part of the general principle of legal certainty in European Union law, derived from national laws. **It also expresses the idea that public authorities should not only abide by the law but also by their promises and raised expectations.** According to the legitimate expectation doctrine, those who act in good faith on the basis of law as it is, should not be frustrated in their legitimate expectations. However, new situations may justify legislative changes going frustrating legitimate expectations in exceptional cases. This doctrine applies not only to legislation but also to individual decisions by public authorities.*

(...)

*65. **It is contrary to the Rule of Law for executive discretion to be unfettered power. Consequently, the law must indicate the scope of any such discretion, to protect against arbitrariness***”

54. De exemplu, în hotărârea *Global Starnet*, CJUE a stabilit și modalitatea în care instanța națională trebuie să analizeze principiul securității juridice. Astfel, Curtea a statuat că „*Trebuie*

să se sublinieze că principiul securității juridice, care îl are drept corolar pe cel al protecției încrederii legitime, impune în special ca normele de drept să fie clare și precise, iar efectele lor să fie previzibile, mai ales atunci când pot produce consecințe defavorabile pentru persoanele fizice și pentru întreprinderi (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iunie 2015, *Berlington Hungary și alții*, C-98/14, EU:C:2015:386, punctul 77, precum și jurisprudența citată)²⁰.

55. De asemenea, conform art. 7 CDFUE, „Orice persoană are dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a secretului comunicațiilor”.

56. Fiecare verificare realizată de CNSAS cu privire la trecutul unei persoane reprezintă o ingerință a statului în dreptul la respectarea vieții private. Astfel cum am precizat încă de la început, această ingerință (i.e., verificarea trecutului) urmărește un scop legitim (i.e. deconspirarea foștilor colaboratori ai Securității și aflarea adevărului). Cu toate acestea, pentru a fi acceptată, o ingerință trebuie proporțională cu scopul legitim urmărit.

57. Calitatea de colaborator al fostei Securități este strâns legată de statutul unei persoane, în condițiile în care noțiunea de „colaborator” este definită în art. 2 lit. b) din OUG 24/2008 și constatarea calității de face de către o instanță de judecată printr-o hotărârea judecătorească. Pe de o parte, în principiu se poate aprecia că există un interes al publicului de a avea acces la informații cu privire la trecutul unei persoane care joacă un rol în viața publică. Pe de altă parte, **interesul legitim al persoanei verificate de a avea o certitudine cu privire la situația sa juridică nu poate fi pur și simplu trecut cu vederea de legiuitor.** Un cadru juridic care permite ca o persoană să fie supusă le verificări repetate, atât din oficiu, cât și la cererea oricărei alte persoane, fără a prevedea garanții suficiente împotriva arbitrariului, fără a exista o limită cu privire la numărul verificărilor **nu respectă un echilibru echitabil între interesul public și interesul privat.** Pentru claritate, interesul legitim privat nu este acela de a nu fi aflat adevărul, ci ca autoritățile statale să nu creeze o stare perpetuă de insecuritate juridică cu privire la o persoană. După ce în perioada 2002 – 2013 CNSAS a realizat cel puțin patru verificări cu privire la recurent, în anul 2019 CNSAS repune în discuție verificările anterioare.

58. Cele patru acte emise de CNSAS (trei decizii și o adeverință) au dat naștere unei încrederi legitime cu privire la faptul că autoritatea publică a luat o decizie definitivă cu privire la trecutul recurentului. De la înființarea CNSAS în anul 1999 și până în prezent, documentele privitoare la trecutul persoanelor verificate s-au aflat în posesia autorităților statale (CNSAS și ceilalți deținători de arhive).

59. Astfel cum am arătat în paragrafele anterioare, principiul încrederii legitime impune autorităților să respecte așteptările pe care le-au creat. În plus, o ingerință în drepturile fundamentale se poate întemeia numai pe dispoziții legale clare, precise și previzibile.

60. Pe cale de consecință, **reverificarea recurentului în anul 2019 contravine principiului securității juridice și art. 7 CDFUE, având în vedere că a fost realizată fără care CNSAS să se întemeieze pe o normă clară și previzibilă care să-i permită aplicarea procedurii de verificare după ce anterior CNSAS a emis trei decizii de necolaborare și o adeverință de necolaborare.** Chiar și dacă ar fi existat o asemenea dispoziție legală, aceasta din urmă ar fi fost tot contrară dreptului Uniunii Europene în condițiile în care statutul nu poate perpetua la infinit o situație de incertitudine juridică.

²⁰ Global Starnet, §46.

61. Din această ultimă perspectivă, am arătat pe larg în cererea de recurs că reverificarea realizată în anul 2019 de CNSAS încalcă principiul autorității de lucru judecat. În jurisprudența CJUE și CtEDO, **principiul res judicata a fost recunoscut ca fiind un corolar al principiului securității juridice**. Principiul autorității de lucru judecat poate avea un regim juridic particularizat în fiecare stat membru. Cu toate acestea, nucleul dur al principiului european *res judicata* este acela că o situație odată tranșată de o autoritate statală nu mai pot fi repusă în discuție de către aceeași autoritate sau de o altă autoritate decât în circumstanțe absolut excepționale:

- Cele trei decizii de ne colaborare emise de CNSAS în regimul instituit prin Legea 187/1999 sunt acte emise de către o autoritate administrativ-jurisdicțională. Atât timp cât acestea nu au fost contestate prin căile procedurale prevăzute de lege, situația juridică a fost definitiv tranșată prin acele decizii. Faptul că deciziile emise de CNSAS sunt acte emise în regim de autoritate administrativ-jurisdicțională a fost definitiv stabilit de Curtea Constituțională în Decizia nr. 51/2008.
- Adeverința emisă de CNSAS în anul 2013 este un act administrativ care putea fi contestat în termenul legal de orice persoană interesată.

62. În hotărârea *Kühne & Heitz NV*, CJUE a statuat următoarele:

*„Legal certainty is one of a number of general principles recognised by Community law. **Finality of an administrative decision, which is acquired upon expiry of the reasonable time-limits for legal remedies or by exhaustion of those remedies, contributes to such legal certainty and it follows that Community law does not require that administrative bodies be placed under an obligation, in principle, to reopen an administrative decision which has become final in that way**”²¹*

63. Mai recent, CJUE a statuat în hotărârea pronunțată în cauza C-120/19 următoarele:

*„În această privință este necesar să se amintească faptul că securitatea juridică figurează printre principiile generale recunoscute în dreptul Uniei. Astfel, Curtea a declarat în special că caracterul definitiv al unei decizii administrative contribuie la securitatea juridică și că dreptul Uniei nu impune ca un organ administrativ să fie obligat, în principiu, să revină asupra deciziei care a dobândit un asemenea caracter definitiv (Hotărârea din 16 octombrie 2019, *Glencore Agriculture Hungary*, C-189/18, EU:C:2019:861, punctul 45 și jurisprudența citată). Curtea a precizat însă că în anumite împrejurări se poate ține seama de caracteristicile situațiilor concrete și de interesele în cauză pentru a găsi un echilibru între cerința securității juridice, pe de o parte, și cea a legalității din perspectiva dreptului Uniei, pe de altă parte (Hotărârea din 4 octombrie 2012, *Byankov*, C-249/11, EU:C:2012:608, punctul 77 și jurisprudența citată)”.²²*

64. Astfel, rezultă din jurisprudența CJUE citată în ultimele două paragrafe că regula privitoare la caracterul definitiv al unei decizii administrative este parte a principiului securității juridice. Principiul securității juridice nu este un principiu absolut, astfel că CJUE a statuat că „în anumite împrejurări” organele administrative sunt obligată să își modifice actele emise pentru a asigura conformitate deciziilor administrative cu dispozițiile din dreptul Uniunii Europene (linia jurisprudențială *Kühne&Heinz*, *Kempter*, *Byankov*). Însă **reverificarea realizată de CNSAS nu are absolut nicio legătură cu asigurarea principiului legalității**.

²¹ CJUE, hotărârea din 13 ianuarie 2004, C-453/00, *Kühne&Heitz NV*, para. 24.

²² CJUE, hotărârea din 20 mai 2021, C-120/19, para. 74.

65. Prin urmare, în stadiul actual al jurisprudenței CJUE nu se poate identifica vreo excepție de la principiul caracterului final al unei decizii administrative care să poată justifica aplicarea unei proceduri de reverificare prin mecanismul instituit de OUG 24/2008.

IV. ÎN CADRUL PROCESUAL ACTUAL INSTANȚA ESTE OBLIGATĂ SĂ SESIZEZE CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE

66. Hotărârea judecătorească prin care va fi soluționat recursul este definitivă, astfel încât instanța este obligată să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Singurele excepții în care instanța de ultim grad poate respinge cererea de sesizare a CJUE sunt *criteriile CILFIT*. Acestea au fost recent reconfirmate de către CJUE (*Marea Cameră*) în hotărârea *Conorzio Italian Management*:²³

„Articolul 267 TFUE trebuie interpretat în sensul că o instanță națională ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern trebuie să își îndeplinească obligația de a sesiza Curtea cu o chestiune referitoare la interpretarea dreptului Uniunii invocată în fața sa, cu excepția cazului în care constată că această chestiune nu este relevantă sau că dispoziția de drept al Uniunii în discuție a făcut deja obiectul unei interpretări din partea Curții ori că interpretarea corectă a dreptului Uniunii se impune cu o asemenea evidență încât nu lasă loc niciunei îndoieli rezonabile.”

67. În primul rând, în secțiunea anterioară am arătat pentru fiecare întrebare preliminară în parte că este îndeplinită condiția relevanței.

68. În ceea ce privește criteriul relevanței (pertinenței) întrebării, în jurisprudența sa, CJUE a considerat că o întrebare propusă poate fi considerată ca nefiind pertinentă numai „în cazul în care, indiferent care ar fi răspunsul la această întrebare, nu ar putea avea nicio influență asupra soluționării litigiului”.²⁴ Or răspunsul pe care l-ar putea oferi CJUE întrebărilor preliminare propuse este **decisiv** pentru soluționare cererii de recurs. Dacă CJUE ar statua că dreptul UE trebuie interpretat în sensul că se opune reverificării unei persoane care exercită funcția de membru al Parlamentului European/care a candidat pentru această funcție, în condițiile în care această persoană a mai fost anterior verificată de CNSAS, concluzia directă ar fi aceea că acțiunea formulat de CNSAS ar fi *de plano* inadmisibilă. Admisibilitatea acțiunii este un aspect de ordine publică. Chiar și dacă CJUE nu ar oferi Înaltei Curți de Casație și Justiție un răspuns ferm, de fiecare dată când este sesizată cu o întrebare preliminară CJUE oferă instanței de trimitere cel puțin criteriile de interpretare și aplicare a dreptului UE a căror verificare revine instanței naționale pentru soluționarea cauzei.

69. În al doilea rând, dispozițiile de drept al Uniunii Europene nu au mai făcut obiectul unei interpretări din partea CJUE în vreo cauză asemănătoare cu aceasta. Specificul litigiului în care este formulată prezenta cerere de întrebare preliminară impune sesizarea CJUE, această din urmă instanță fiind singura în măsură să ofere instanței naționale un răspuns util pentru soluționarea prezentei cauze.

70. Subliniem faptul că principiul independenței membrilor Parlamentului European este un element fundamental al statului acestora. **CJUE nu a avut ocazia să analizeze acest principiu și să ofere elementele de interpretare necesare.** În plus, aspectele privitoare la statutul membrilor Parlamentului European sunt aspecte de **ordin instituțional**, astfel că se impune cu atât mai mult sesizarea CJUE. De asemenea, interpretarea dispozițiilor din TUE, TFUE și

²³ CJUE, hotărârea din 6 octombrie 2021, C-561/19, *Conorzio Italian Management*.

²⁴ Hotărârea din 18 iulie 2013, *Consiglio Nazionale dei Geologi*, C-136/12, EU:C:2013:489, para. 26.

CDFUE privitoare, *pe de o parte*, la dreptul de a fi ales în Parlamentul European și, *pe de altă*, condițiile și regulile privitoare la procesul electoral trebuie să fie realizată în corelare cu principiile securității juridice și protecției încrederii legitime. Acest demers impune o interpretare sistematică a dreptului Uniunii Europene, CJUE fiind singura autoritate care are conform tratatelor competența de a asigura interpretare uniformă a dreptului UE. Chiar dacă principiile securității juridice și protecției încrederii legitime au mai fost analizate de CJUE într-o vastă jurisprudență, numai CJUE este îndreptățită să stabilească configurația pe care principiile o capătă în funcție de sfera de aplicabilitate a acestora, adică în raport cu dispozițiile din TFUE, TUE, CDFUE și Statutul membrilor Parlamentului European.

71. Pe cale de consecință, al doilea criteriu CILFIT nu este incident în raport cu cerere de sesizare a CJUE (*doctrina actului clarificat*).

72. În al treilea rând, interpretarea corectă a dreptului Uniunii Europene menționat anterior nu este atât de evidentă încât să nu lase loc niciunei îndoieli rezonabile (*doctrina actului clar*).

73. Având în vedere faptul că niciunul dintre criteriile CILFIT nu este aplicabil, instanța națională este obligată să sesizeze CJUE. **Sesizarea CJUE în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare se impune inclusiv pentru respectarea art. 6 din CEDO.** Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mai multe hotărâri că refuzul instanței naționale de a realiza o trimitere preliminară poate încălca dreptul la un proces echitabil. Statul român a fost condamnat de CtEDO pentru încălcarea art. 6 din Convenție din cauza faptului că instanța de ultim grad nu a motivat respingerea cererii de întrebare preliminară în raport cu criteriile CILFIT și nu a oferit suficiente argumente pentru această respingere (*Bio Farmland Betriebs SRL c. României*, hotărârea din 13 iulie 2021).

V. CONCLUZII

74. Având în vedere aspectele prezentate în paragrafele anterioare, solicităm instanței să dispună sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare prin care să fie realizată interpretarea dreptului UE. Pentru problemele învederate în prezenta cerere de sesizare a CJUE, forma de redactare a întrebărilor pe care o propunem instanței de următoarea:

Întrebarea nr. 1:

„În circumstanțe precum cele din prezenta cauză, dreptul Uniunii Europene – în special art. 2 din Statutul deputaților în Parlamentul European, principiul securității juridice și dreptul de a fi ascultat – se opune aplicării mecanismului de verificare instituit prin OUG 24/2008 persoanei care exercită funcția de membru al Parlamentului European și care a mai fost anterior verificată de CNSAS?”

Întrebarea nr. 2:

„Dreptul Uniunii Europene – în special art. 14 alin. (3) și art. 2 din TUE, principiul securității juridice și dreptul de a fi ascultat – se opune aplicării mecanismului de verificare instituit prin OUG 24/2008 persoanei care candidează la funcția de membru al Parlamentului European și care a mai fost anterior verificată de CNSAS?”

Întrebarea nr. 3:

„Dreptul Uniunii Europene – în special principiile securității juridice și protecției încrederii legitime, precum și art. 7 CDFUE – se opun aplicării procedurii de verificare a trecutului unei persoane care candidează la funcția de membru al Parlamentului European / deține funcție de membru al Parlamentului European, în conformitate cu mecanismului instituit prin OUG 24/2008, de către o instituție publică, fără a exista limite de cu privire la numărul de reverificări pe care le poate realiza instituția publică și fără a ține seama de rezultatul verificărilor anterioare?”

Cu deosebită apreciere,

Traian Băsescu

Prin

Avocat Valeriu Stoica

**STOICA & ASOCIAȚII
SOCIETATE CIVILĂ DE AVOCAȚI**

